

Zdánlivé vítězství nauky o nespravedlnosti přikryté vírou – Ford a Paxton v Loma Lindě
sepsal David Duffie M.D. Loma Linda, Kalifornie 11. května 1978

1. část

Pro Tajemství Bible zpracoval Ladislav Hodač.

Vítám vás milí posluchači ke studiu tématu „Zdánlivé vítězství nauky o nespravedlnosti přikryté vírou, která je dnes všeobecně populární jak v křesťanském prostředí všeobecně, tak i naneštěstí v CASD. Podtitul zní Desmond Ford a Geoffrey Paxton v Loma Lindě. Nenechte se prosím odradit tímto názvem. Jde o otázku spásy člověka a je tedy v zájmu každého křesťana si udělat jasno v tom, co je Biblické evangelium a co není. Musíme si uvědomit, že Satan předkládá své bludy v duchovních věcech velice rafinovaným a přitažlivým způsobem. Často je prezentuje co nejbližší k pravdě, aby nás zmátl a my měli pocit, že se jedná o nejžádanější věc, kterou lze vlastnit. Často ke svým účelům používá velice vzdělané lidi, v našem případě teology, aby skrze ně předložil lidem příjemně vypadající cestu do Božího království. Když se po ní ale člověk vydá, protože těmto vzdělaným lidem slepě věří, dovede ho tato cesta do záhuby. Mysl mnoha tzv. vzdělaných lidí, u nichž bychom mohli přirozeně předpokládat, že budou vidět věci jasně, je často zaslepena Satanovou uhrančivou vychytralostí bludu. Jedním z takových lidí byl v minulosti velmi oblíbený teolog CASD Desmond Ford, který v sedmdesátých letech minulého století způsobil v naší církvi největší teologickou krizi dvacátého století. Přestože byly jeho teze věrnými adventistickými učenici vyvráceny a přestože byl z církve později vyloučen, ovlivnily jeho myšlenky týkající se spásy člověka, svatyně, chápání Daniele 8:14 a jiných témat myšlení mnoha dalších generací teologů a kazatelů až dodnes. S jeho učením se můžeme setkat ve většině sborů CASD aniž by si lidé uvědomovali, že to, co někdy říkají, jsou jeho myšlenky. Je tedy pro nás nutné zajímat se o naši minulost a teologii, skrze kterou se Desmond Ford snažil změnit adventistickou identitu.

Ellen White nás varuje, **Svědectví pro kazatele a pracovníky evangelia str. 54**. Bůh není původcem zmatku, ale pokoje. Satan je však bdělý, nespící nepřítel, který neustále působí na lidskou mysl a hledá půdu, do níž by mohl zasít svůj koukol. Najde-li někoho, koho může vtlačit do svých služeb, podsouvá mu myšlenky a falešné teorie a horlivě ho přiměje k prosazování bludu. Pravda nejen obrací, ale působí i očistu svého příjemce. Ježíš nás varoval, abychom se měli na pozoru před falešnými učiteli. Od počátku našeho působení se čas od času objevovali lidé, kteří obhajovali nové a překvapivé teorie. Kdyby však ti, kdo tvrdí, že věří pravdě, šli za těmi, kdo mají zkušenost, kdyby se v učenlivém a pokorném duchu obrátili k Božímu slovu a zkoumali své teorie ve světle pravdy a s pomocí bratří, kteří pilně studovali Bibli, a zároveň by vznášeli prosby k Bohu a ptali se: "Je to cesta Páně, nebo je to falešná stezka, po níž mě chce vést satan?", přijali by světlo a unikli by ze sítě lovce.

Přednášku, kterou vám budu číst, jsem nenapsal já, ale adventistický teolog Dr. David Duffie v roce 1978, který znal Desmonda Forda osobně a byl očitým svědkem vrcholící teologické krize v našem hnutí v té době. Pro mě se jedná o nejlepší popis a shrnutí věroučných souvislostí, které se mi dostalo do ruky. Proto se o to chci s vámi podělit.

BYLA TO PŘÍZNIVÁ PŘÍLEŽITOST. Sobotního odpoledne 22. dubna 1978 se v univerzitním sboru v Loma Lindě chystal vystoupit Geoffrey Paxton, anglikánský duchovní a autor knihy *The Shaking of Adventism* (Otřesy adventismu), spolu s některými hlavními aktéry dramatu, které líčil ve své knize. Davy posluchačů bylo potřeba umístit jinde, protože všechna místa v sále byla obsazena již dlouho před začátkem setkání. Toto setkání mělo po celou dobu tři a půl hodin poutat zájem a pozornost napjatých posluchačů.

Šlo o vyvrcholení nabitého Týdne pobožnosti (pozn. překl.: něco jako náš Biblický týden) pro univerzitu, který vedl Dr. Desmond Ford, protagonista **jedné** ze „dvou plnohodnotných, odlišných teologií“, které podle Paxtona „nyní soupeří o oddanost členů církve“ v době „nebyvalé polarizace“.¹

Mnoho posluchačů z jeho upřímného, brilantního a vítězného podání některých podstatných prvků evangelia našeho Pána Ježíše Krista nepochybně obdrželo duchovní požehnání. Obzvláště v této době,

kdy jsou mnohé prvky evangelia, **pokud vůbec nějaké**, zřídka jasně slyšet. Můžeme děkovat Bohu za všechny, kteří toto požehnání během Týdne pobožnosti vnímali. Vzhledem k současnému stavu teologického kvasu v církvi a ústřednosti sporných otázek by bylo prakticky nemožné, aby se Dr. Ford ve svých projevech vyhnul silnému polemickému podtónu i kdyby se o to snažil. Všichni se mohou radovat z toho, že polemiky již zmíněnému požehnání nezabránily.

Na otevřeném setkání ve čtvrtek odpoledne, které se konalo speciálně pro kazatele sdružení, byl jedním z hlavních „bodů“ předložených Dr. Fordem ten, že mezi následujícími čtyřmi prvky existuje zlověstné propojení. A sice mezi

- (1) fanatismem v prvních letech existence (kdy lidé chodili a štěkali jako psi),
- (2) herezí "svatého těla" v Indianě (kdy, jak nám bylo připomenuto, měli lidé pocit, že jsou tak svatí, že na společných shromážděních nepotřebují nosit žádné oblečení),
- (3) Kelloggovou krizí a
- (4) konečným odpadnutím omega.

Jasně naznačil, že u posledního z nich, u konečného odpadnutí omega, které předpověděla Ellen Whiteová, velmi pravděpodobně půjde o smrtelný „omyl perfekcionismu“. Zastánci „druhé strany“ v tomto sporu byli představováni jako ti, kteří učí, že před koncem časů se svatí stanou tak dokonalými [[2]], že se stanou „malými Kristy“ a že se oni sami stanou evangeliem. Dále bylo poznamenáno, že ti, kdo chtějí Krále skutečně ctít, nechodí kolem a nesnaží se chovat jako králové, ale jako pokorní služebníci. To jsou vážná obvinění. Zazněla v atmosféře, která byla podle soudu některých pozorovatelů zbytečně napjatá, protože se v ní používaly chabě zastřené posměšky a zkreslování. Toto setkání pomohlo připravit půdu pro Paxtonovo vystoupení v sobotu odpoledne, stejně jako jej připravilo pro právě skončený Týden pobožnosti.

S tímto pozadím není divu, že se nyní do sálu hrnuly davy lidí, aby viděly a slyšely samotného doktora Paxtona. Po jeho boku stála skupina, v níž byli dva ze tří mužů, kteří se podle Paxtonova názoru do značné míry zasloužili o nedávné dvě nejpříznivější inovace v adventistické teologii, Edward Heppenstall a Desmond Ford. Při hodnocení předchozího desetiletí Paxton napsal:

„Je zřejmé, že ačkoli v šedesátých letech adventisté formulovali reformační evangelium s určitými povzbudivými aspekty, skutečné teologické přínosy tohoto desetiletí spočívají v potvrzení prvotního hříchu a odmítnutí *dosažení* dokonalosti v tomto životě. Tento významný pokrok se objevuje v teologii mužů, jako jsou Edward Heppenstall, Desmond Ford a H. K. LaRondelle.“²

Shromáždění bylo zahájeno a plynule pokračovalo v duchu bratrské lásky pod vedením stále laskavého moderátora Louise Vendena, pastora univerzitního sboru. Paxton s velkou vážností a výmluvností hovořil o příležitosti a výzvě, před níž adventisté stojí, aby naplnili svůj ohromný nárok, že jsou Bohem povoláni pokračovat v díle započatém reformátory 16. století. Podělil se o své zjevné znepokojení nad množstvím verzí evangelia, se kterým se v Církvi adventistů sedmého dne setkal. Zopakoval již dříve vyslovenou výzvu: „Mohli by se opravdoví adventisté postavit a dát o sobě vědět?“ Zjevně doufal, že se ukáže, že „opravdoví adventisté“ jsou ti, kteří se drží toho, co on považuje za správné chápání vztahu mezi ospravedlněním a posvěcením, a kteří souhlasí s potvrzením nauky o prvotním hříchu a odmítnutím *dosažení* dokonalosti v tomto životě.

Takové veřejné fórum není příznivým divadlem pro vážné pokusy o řešení teologických otázek. Nepochybně [[3]] se příliš neočekávalo, že dojde k významnému posunu v řešení. Pravděpodobně zdaleka největší celkový výsledek, který se dal od takového setkání očekávat, se nacházel v oblasti vztahů s veřejností ve výše zmíněné „soutěži o oddanost členů církve“. V této oblasti byl triumf jediné silně zastoupené (ba takřka bezvýhradně zastoupené) strany – strany Ford, Brinsmead a Paxton – pravděpodobně velký. Troufám si tvrdit, že ani jeden z dvaceti posluchačů se předtím neobtěžoval ponořit do problematiky natolik hluboko, aby dospěl k osobnímu poznání nutnému ke zvážení oprávněnosti jedné strany sporu, která se tam téměř bezvýhradně prezentovala. Troufám si tvrdit, že mnozí nebyli schopni pochopit nuance použitého teologického jazyka a že mnozí další měli sklon domnívat se, že jde pouze o technické nebo sémantické otázky nebo o otázky nepodstatné a malicherné – v každém případě ne natolik důležité, aby to církve zaplétalo do rozporů vedoucích k rozdělení.

Někteří z přítomných nepochybně vycítili, že se zřejmě jedná o zásadní otázky, ale nebyli schopni jasně vnímat, o co se jedná. Nepochybně tam byli také zástupci té velké skupiny moderních kultivovaných lidí, kteří mají sklon dívat se s nechápavou tolerancí na staromódnost lidí, kteří se zabývají „drobnými detaily a fajnovostmi“ věrouky – a to v dnešní době!

DOPAD SETKÁNÍ

Jaké obecné dojmy si toto velké a různorodé univerzitní shromáždění ze setkání nejspíše odneslo? Zdá se, že lze usoudit, že velká většina přítomných byla v průběhu tří a půl hodin ubezpečena v následujících několika bodech:

Za prvé, Paxton sám nejspíše působil na většinu přítomných, stejně jako na mě, jako upřímný a horlivý křesťan, který se věnuje šíření evangelia tak, jak mu rozumí. Ukázal, že se dobře orientuje v adventistické terminologii a myšlenkových schématech, a používal známé výrazy jako „pravdivé poselství třetího anděla“. Dokonce mluvil tak, jako by v období začínajícím rokem 1844 dokázal najít eschatologický význam. Upřímně chválil zdravotnickou práci adventistů sedmého dne a některé další charakteristické rysy adventismu. Působil dojmem, že pokud se ASD dají dohromady (v což doufá), k církvi [[4]] by se připojil. Pochvalně se vyjadřoval o Ellen Whiteové a několikrát ji vhodně citoval. Po celou dobu dlouhého setkání se choval jako křesťanský gentleman, muž přistupující k věci s pokorou a velkou vážností. Až na několik výjimek odpovídal na četné otázky jasně a přímočaře. Celkově byl působivým mluvčím a dokázal prodat své postoje, které se zjevnou upřímností zastává.

Za druhé se zdá být pravděpodobné, že mnoho lidí odcházelo ze setkání s ujištěním, že „nová teologie“, kterou Ford a další lidé prosazují od padesátých a šedesátých let, je v zásadě zdravá a že její představitelé úspěšně přizpůsobují věčné evangelium náročným potřebám současnosti, aniž by jakkoli zásadně ohrozili víru svých otců. Takový dojem si bez pochyby odnesli mnozí. Několik poměrně silných prohlášení o důležitosti posvěcení a o moci evangelia překonat v životě úmyslný hřích mělo tendenci rozptýlit obavy, že by si nové učení mohlo protičeřit, pokud je ovšem správně pochopeno.

Třetím výsledkem setkání mohlo být seznámení většího počtu lidí s dopadem, který má Brinsmeadova publikace *Present Truth* (Přítomná pravda) na evangelikální svět. Někteří možná byli překvapeni, když se dozvěděli o velikosti jejího vlivu a o Paxtonově zprávě o jejím příznivém přijetí na téměř všech seminářích, které v Severní Americe navštívil. Paxton, jak je dobře známo, byl při vydávání publikace *Present Truth* s Brinsmeadem úzce spojen. Asi málokdo si všiml, že jeden z redaktorů tohoto periodika patřil mezi mladé muže, kteří dohlíželi na nezbytně nutnou práci při třídění a prověřování mnoha písemných dotazů adresovaných Paxtonovi.

Je zcela nad rámec tohoto článku rozebírat jednotlivé body, kterými se členové grémia v různých diskusích nebo v odpovědích na četné dotazy z publika zabývali. Jeden z účastníků diskuse položil otázku, zda Paxton nevěnoval příliš exkluzivní pozornost jedinému aspektu reformační teologie, tedy ospravedlnění a nezanedbal tak jiné důležité aspekty. Domníval se, že nikoliv, protože rozsah jeho práce byl nutně omezen. Zajímavým výsledkem této diskuse bylo odhalení, že se obecně uznává, že sami reformátoři někdy používali termín ospravedlnění v širším slova smyslu než [[5]] znamenajícím výhradně **prohlásit** za spravedlivého, ale také **učinit** spravedlivým. (Karl Barth to zjevně dělá také. Viz *Church Dogmatics* (Církevní dogmatika), Vol. IV, No. 1, s. 95; a Vol. IV, No. 2, s. 499-511). Tato skutečnost byla v příkrém rozporu s dojmem, který dříve opakovaně vyvolal jeden z dalších účastníků diskuse [Ford]. V průběhu setkání Paxton svým posluchačům občas správně připomněl, že ospravedlnění a spasení nejsou synonymní pojmy, že spasení zahrnuje také obnovu a posvěcení a oslavení.

Význam Paxtonovy dramatické promluvy o dvou věřících, farizeovi a celníkovi, pro současnou polemiku nemusel být všem zřejmý. Ačkoli, aby upoutal naši pozornost, ukázal, jak přirozené je pro nás všechny farizeje ztotožnit se s celníkem v podobenství, skutečná pointa příběhu, jak ji vyprávěl Paxton,

však měla zcela jiný smysl. Poukázáním na to, že farizeus svůj sebechvalný výčet svých zbožných úspěchů předznamenal slovy „Děkuji ti“, Paxton v podstatě říkal, že ti, kdo usilují o dokonalost charakteru a přitom protestují, že jejich snaha není spravedlností ze skutků, protože se uskutečňuje pouze díky Kristu přebývajícím v člověku – **to jsou ti skuteční farizeové**, protože děkují Bohu, že se vše děje jeho mocí, která v nich působí. Paxton a jemu podobní jsou tedy vyličníci jako skuteční celníci. Pokorně vidí, že jsou hříšníci. V důsledku toho trvají na tom, že kvůli prvotnímu hříchu budou nutně v určité míře hřešit dál (samozřejmě nikoliv **úmyslně**) až do dne oslavení – vždy přikryti **příčtenou** spravedlností Krista, který svým dokonalým životem a smrtí, jak věří, dokonale zachovával zákon za ně. Samozřejmě, že budou vždycky hřích **nenávidět** a budou ho chtít překonat. Nikdy toho však nebudou schopni úplně, dokud smrtelnost neoblékne nesmrtelnost. Taková je jejich víra a taková je povaha jejich evangelia, jejich chápání toho, co tvoří dobrou zprávu.

Je to však spravedlivé hodnocení jejich skutečného postoje? Nezkreslil jsem je snad, když jsem v podtitulu naznačil, že tito zbožní bratři učí, že neustálé konání (v určitém stupni) toho, co je známo jako nespravedlnost, bude muset být překryto dokonalou spravedlností Ježíše Krista – dokonalým životem, který žil na zemi – až do odstranění prvotního hříchu v okamžiku oslavení? Až do minulého týdne jsem si sám nebyl zcela jistý, zda [[6]] jsem si jejich postoj špatně nevyložil a možná nezkreslil. Ale kázání doktora Forda o dokonalosti v onen páteční večer mě zbavilo jakýchkoli přetrvávajících pochybností o tom, jaký postoj doopravdy zastává. Bez ohledu na opakování pečlivě kvalifikovaných tvrzení, která by se dala snadno vyložit tak, že ukazují jiným směrem (jako například, že je možné a nutné, aby byl věřící očištěn od všeho nespravedlivého jednání a smýšlení v tomto životě), mi Dr. Ford dal jednoznačně najevo, že nevěří, že veškeré hříchy lze překonat v tomto životě – ať už v člověku Duch svatý přebývá, či nikoliv. Obávám se, že tento bod mnozí dostatečně nepochopili. Je základem pro pochopení předsunutého teologického sporu. Snad více než cokoli jiného vysvětluje přetrvávající, ale dosud poměrně tlumenou opozici vůči „nové teologii“, která je přítomna v našich řadách a mezi některými našimi vrcholnými představiteli.

DVA DRUHY HŘÍCHŮ?

Základem Fordova chápání tématu dokonalosti charakteru je jeho přesvědčení, že Písmo rozlišuje mezi dvěma druhy hříchů. Jeden druh označuje následujícími přídavnými jmény: „úmyslný“, „záměrný“, „pěstovaný“ nebo „opovázlivý“ či „troufalý“. Další výrazy, které obecně označují tuto kategorii hříchů, jsou „**praktikování** známého hříchu“ nebo „**pokračování** ve známém hříchu“ nebo „úmyslné odvrácení se od Boha“ atd. Od této kategorie hříchů může být a měl by být křesťan zcela a dokonale osvobozen posvěcující Boží milostí. Úplné vítězství nad touto kategorií opovázlivých či troufalých hříchů musí být podle názoru autorů dosaženo v tomto životě.

Druhá kategorie hříchů, někdy označovaná jako ukvapené, impulzivní hřešení, je zase něco jiného. Jako příklad lze uvést hněvivá slova nebo náhlé výbuchy vzteku, které by do této kategorie pravděpodobně spadaly. Pramení z naší hříšné přirozenosti. Ačkoli jsou nechtěné a bojujeme proti nim a nikdy se nedějí úmyslně, přesto jsou hříšné a člověk sám **ví, že jsou hříšné**. V průběhu posvěcování získá křesťan nad těmito projevy své hříšné přirozenosti stále větší **kontrolu**. Jeho **zaměřením** či **cílem** bude odstranit je, nakolik je to „lidsky možné“. Podle „nové teologie“ [tj. nové pro ASD] však tohoto cíle v tomto životě nikdy nedosáhne. V důsledku toho bude potřebovat neustálé odpuštění této kategorie hříchů až do okamžiku [[7]] oslavení. Doufejme, že jeho přestupky budou **méně časté**. Zastánci této teologie skutečně tvrdí, že křesťan se bude celkově „ubírat správným směrem“. S oblibou citují výrok Ellen Whiteové, z něhož vyplývá, že tento „celkový životní směr“ je to jediné, na co Bůh skutečně hledí.

O to, co všechno by mělo být zahrnuto do této druhé kategorie, však nejde. Dr. Ford mi naznačil, že chamtivost je jedním z vnitřních hříchů, které nelze v tomto životě zcela překonat. Veřejně prohlásil, že „hýčkaný“ hřích pýchy může být v Božích očích závažnější než cizoložství. To je nepochybně pravda, neboť to byla právě pýcha, která Lucifera vyloučila z nebe. Ale toto srovnání – jsem si jist, že by s ním doktor Ford souhlasil – má spíše zdůraznit závažnost pýchy než naznačit relativní nezávažnost

cizoložství! Podstatné je, že podle nové teologie existují dvě kategorie hříchů, z nichž jedné se křesťan může a musí zcela zbavit a druhé se v tomto životě **nikdy** zcela nezabaví. (Nemluvíme zde o **pokušení** ke hříchu a s ním spojeném boji, ale o **páchání** hříchu. Tyto dva pojmy nejsou v žádném případě totožné. Je třeba je pečlivě rozlišovat, a to nejen v teorii, ale především v životě. S tím prvním se budeme setkávat po celý náš pozemský život).

Zastánci nové teologie tvrdí, že jejich klasifikace je biblická, nebo snad neexistuje zmínka o hříchu k smrti a hříchu, který k smrti není? A nevolá snad David: **Žalm 19:14 (parafráze)** „**Chraň svého služebníka před troufalými hříchy, aby mě neopanovaly...**“? Ze skutečnosti, že Bible **rozlišuje**, že **existují** troufalé hříchy – a dokonce že existuje „neodpustitelný hřích“ (což v pojetí těchto zastánců znamená v podstatě totéž) – nutně nevyplývá, že všechny **ostatní** hříchy (tj. všechny hříchy, které nejsou troufalé) jsou takové povahy, že nemohou být Boží milostí v tomto životě zcela překonány. Takové uvažování by bylo bláhové.

BEZHŘÍŠNÝ ŽIVOT V HŘÍŠNÉM TĚLE

Dalším způsobem, kterým se zastánci nové teologie pokoušejí podpořit svůj postoj proti dokonalosti, je snaha spojit toto téma se správným hebrejským (a [[8]] adventistickým) pojetím jednoty člověka v protikladu k psychosomatickému dualismu řeckého myšlení. Skutečný smysl tohoto pokusu není na první pohled zřejmý. V podstatě se naznačuje, že protože člověk je jednotný organismus, nelze očekávat, že by se v **nedokonalém** těle mohl vyvinout dokonalý charakter. To by prý znamenalo upadnout do pasti „antropologického dualismu“ (pozn. překl.: koncepce, která rozlišuje a uznává existenci dvou základních složek lidské bytosti: těla a duše nebo ducha)! John Wesley se s touto údajně moderní a sofistikovanou námitkou účinně vypořádal již před více než dvěma sty lety, stejně jako s několika dalšími námitkami, které se dnes šíří. Jedním z nejtěžších okamžiků tří a půlhodinového setkání v sobotu odpoledne bylo, když Paxton přímo prosil Heppenstalla, aby se nesnažil propojovat dokonalou věc (evangelium o tom, co náš Pán vykonal **pro nás** a že zemřel **za nás** a to bez našeho přičinění, tedy mimo nás) s nutně „**nedokonalým**“ působením Ducha svatého **uvnitř** věřícího. To je jen jiný způsob, jak říci to, co již bylo uvedeno výše: Neočekávejte dokonalé dílo uvnitř nedokonalého těla s nedokonalou přirozeností.

Paxton se v intenzivní interakci s Heppenstalem v tomto bodě potýkal s tím, co ve své knize [s. 135 a násl.] nazývá „prolomení syntézy“. To je něco, co se podle něj Fordovi podařilo v sedmdesátých letech – **ale ještě ne Heppenstalovi a LaRondellovi**. Přinejmenším v době psaní článku se domníval, že ještě nemají jasno v tom, zda syntézu jasně prolomili. Je důležité pochopit, co zde Paxton myslí syntézou a jejím prolomením, neboť tento pojem je klíčový pro pochopení jeho výzvy: „Povstanou prosím všichni opravdoví adventisté?“. Paxton považuje adventistickou teologii před padesátými lety 20. století za kombinaci různých protestantských a římskokatolických prvků, které spojili do jednotného celku. Přirozeně si přeje, aby tato syntéza byla prolomena. Mluví o ní také jako o syntéze ospravedlnění a posvěcení. Co to vlastně znamená, je jasnější při pečlivém čtení dlouhé poznámky 44 na straně 136 jeho knihy, kde se objevuje právě to, co mu vadí na LaRondellově stanovisku, jak je uvedeno v jeho „Prohlášení adventistů sedmého dne o spravedlnosti z víry“.³ Paxton píše: LaRondelle zde říká, že ospravedlnění je „více než soudní úkon Krista jako nebeského Prostředníka. Znamená posvěčující udělení Ducha svatého božské lásky do srdce ospravedlněného věřícího (Řím 5,1.5; 8,14-16), nebo jinak řečeno, přebývání Krista v srdci věřícího (Gal 2,20; Ef 3,14-19)“ (p. 2). Rovněž: „... lze říci, že ospravedlnění [[9]] osvobozuje člověka činícího pokání od viny za hřích **a zároveň ho vysvobozuje z otroctví hříchu a jeho znesvěčující moci**“ (s. 3).⁴

Je třeba poznamenat, že Paxton vznáší námitky proti oběma těmto LaRondellovým výrokům, tj. proti druhé polovině každého z nich. Chce, aby se „spravedlnost“ ve výrazu „spravedlnost z víry“ vztahovala **pouze** na dokonalou spravedlnost Kristovu, tj. na Kristovo konání a umírání **za nás** a **mimo nás**, a nikoliv také na Jeho působení uvnitř člověka projevujícího víru. Skutečný problém v celém tomto zájmu o „syntézu“ se soustřeďuje na otázku dokonalosti charakteru a na roli, kterou při spasení odpovídajícím

způsobem sehrává – nebo nesehrává. Jinak by se celá záležitost mohla jevit jako pouhý problém sémantiky (pozn. překl.: tedy studia významu slov a vět v daném jazyce) a definic. Boj proti „perfekcionismu“ byl však ústředním bodem celého dramatu odvíjejícího se od padesátých let minulého století, jak bylo před čtenáře přehledně předloženo v Paxtonově knize *The Shaking of Adventism* (Otřesy adventismu). Svědčí o tom následující odstavec týkající se Brinsmeada **před** jeho přechodem na stranu antiperfekcionistů:

Tato syntéza spravedlnosti z víry a posvěcení byla slabým místem teologického „útoků“ Heppenstalla, Forda a LaRondella proti Brinsmeadovi v 60. letech. Ačkoli tyto teologové zaujali proti Brinsmeadovu učení silnou antiperfekcionistickou pozici, tento jejich důraz znehodnotila skutečnost, že ve svém chápání spravedlnosti z víry nadále propojovali ospravedlnění a posvěcení. Zvláště když uvážíme, že Brinsmead se mohl na podporu svého perfekcionistického postoje odvolávat na adventistickou tradici. Dokud viděl, že evangelium ve své podstatě zahrnuje posvěcení věřícího, a že tento důraz odráží adventistické dějiny, nebylo možné jím z jeho přesvědčení o dokonalosti v tomto životě pohnout.⁵

Samozřejmě, že to tak bylo, protože, jak Paxton správně postřehl, toto bylo vždy standardním adventistickým učení, než se objevila „nová teologie“.

Nyní lze jednoduše vidět, jak se téměř všechny ostatní sporné body učení v současném rozporu soustřeďují kolem otázky dokonalosti a úzce s ní souvisejí. Vezměme si například učení o prvotním hříchu, jehož silné potvrzení považuje Paxton za jeden ze dvou „skutečných teologických výdobytků“ 60. let – tím druhým je „odmítnutí dokonalosti v tomto životě“. Je to právě domnělá přítomnost prvotního hříchu, která racionalizuje a činí nedokonalost svatých v tomto životě věrohodnou – ve skutečnosti je dokonce považována za zodpovědnou za ni. [[10]]

Nebo si jako další příklad vezměme tolik diskutovanou otázku přirozenosti Krista – zda při svém vtělení přijal přirozenost Adama **před** pádem do hříchu, nebo jeho přirozenost poté, co byla pádem do hříchu oslabena. Jak správně upozorňují Gillian a Desmond Fordovi ve svém dokumentu nazvaném „Soteriologické důsledky Kristovy lidské přirozenosti“ (pozn. překl.: soteriologie = nauka o spasení), odpověď na tuto otázku je zásadní pro pochopení jak tématu dokonalosti, tak i tématu „spravedlnosti z víry“. Jestliže narození se s nákazou - břemenem prvotního hříchu znamená, že určitá míra hřešení je nevyhnutelná, pak se Kristus musel narodit s jiným druhem lidské přirozenosti, než mají ostatní lidé, neboť nikdy nezhrěšil. Kromě toho, máme-li stejný přístup ke stejným prostředkům, které Kristus používal při překonávání pokušení ve svém každodenním životě a navíc máme-li stejnou lidskou přirozenost, jakou měl On, co tedy brání tomu, aby byli svatí nakonec zdokonaleni natolik, že budou odrážet Ježíšův obraz dokonale?

Je tedy vidět, že jak otázka prvotního hříchu, tak otázka Kristovy přirozenosti se přímo dotýkají tématu dokonalosti charakteru a že z jejich úzkého vztahu k němu vyplývá velká část jejich důležitosti. Dozvídáme se, že falešné názory na toto téma budou pravděpodobně představovat „odpadnutí omega“. Zdá se tedy, že jde o téma nemalé důležitosti.

PLODY NOVÉHO UČENÍ

Již jsme se zabývali jedním z **biblických** argumentů zastánců nové teologie, totiž že existují dvě kategorie hříchů. Zmínili jsme se také o jednom z jejich filozofických argumentů a to o jednotě člověka oproti řeckému dualismu. Zbývá zvážit některé z argumentů vyplývajících z jejich zkušeností.

Zastánci [pro ASD] nové teologie se přinejmenším ze dvou důvodů vymezují proti učení, že člověk může být (a bude) zcela osvobozen od trvalého páchání **obou kategorií** hříchů (viz výše) ještě zde, za života na tomto světě:

(1) Obávají se, že takové učení je výzvou ke spravedlnosti ze skutků a že nevyhnutelně povede přinejmenším k rafinované formě zákonictví. Domnívají se, že to nevyhnutelně povede k tomu, že se zraky lidí nebudou upírat na Ježíše ale budou se upírat na sebe a že se budou částečně spoléhat na to, co [[11]] Duch působí v srdci, místo aby zcela důvěřovali dokonanému Kristovu dílu.

(2) Obávají se, že víra v dokonalost charakteru povede k pýše. Obávají se, že by lidé mohli podlehnout pokušení myslet si nebo říkat: „Jsem svatý. Jsem bez hříchu.“ Obě tyto obavy jsou oprávněné. Tato nebezpečí existují a je třeba si je uvědomit. Neměli bychom jim však dovolit, aby lidi odradily od přijetí a zachovávání toho, co je biblickou pravdou. Pravda je často nebezpečná, ale to, že je nebezpečná, není dobrým důvodem, proč se jí nedržet. Člověk si musí nebezpečí uvědomit a pak usilovat o to se jim vyhnout.

Avšak také metody používané k ochraně před nebezpečími je třeba zkoumat, protože některé z nich jsou stejně nebezpečné nebo horší než nebezpečí, kterým se snaží zabránit. Podívejme se na jednu takovou metodu, kterou zastánci nové teologie běžně používají, aby se vyhnuli konkrétním nebezpečím, o nichž jsme hovořili. Tato metoda je jednoduše následující:

Boží zákon je vyzdvihován do nejvyšších nebes zdánlivě v zájmu prosazení „velmi vážného pohledu na hřích“. Pak neexistuje žádné pokušení ani ke spravedlnosti ze skutků, ani k pýše, protože je naprosto zřejmé, že žádná lidská bytost nemůže v tomto životě takového standardu dosáhnout. Výrazem „vyvýšení do nejvyšších nebes“ mám na mysli například trvání na tom, že „všechny chyby jsou hříchy“ nebo že všechny nedostatky jsou hříchy, že cokoli, co nedosahuje naprosto dokonale rozvinuté víry a lásky, je hřích atd. Tento manévr přehlíží přinejmenším dvě okolnosti: Za prvé, že existuje růst a rozvoj v dokonalosti a to jak pro svaté na zemi, tak pro svaté a anděly v nebi. Bůh sám je jedinou bytostí, která vlastní absolutní dokonalost ve smyslu nevylepšíitelnosti v poznání a v lásce. Ačkoli jedině Bůh je absolutně dokonalý, nebylo by správné tvrdit, že vlastní pouze „absolutní bezhříšnost“. Tyto dva pojmy nejsou v žádném případě rovnocenné. Druhou a úzce související záležitostí, která je ve výše uvedeném manévru přečehování zákona přehlížena, je úvaha, která přiměla Johna Wesleyho rozlišovat (domnívám se, že zcela správně a nutně) mezi „hříchy, které se tak právem nazývají“ a hříchy, které se tak nazývají **neprávem**.

Ty druhé raději nazýval chybami – jako jsou chyby v úsudku založené na neúplných znalostech, gramatické chyby atd. S tím ale noví teologové nesouhlasí. Vyčítají Wesleymu a všem ostatním, kteří v tomto bodě věří stejně jako on, že mají [[12]] „příliš nedostatečný pohled na hřích“, nebo že ve své hamartiologii (pozn. překl.: nauce o hříchu) podlehli „osudovému antropologickému dualismu“. Jejich usilovná námitka proti „dualismu“ v tomto konkrétním bodě je velmi zajímavá vzhledem k tomu, že trvají na výše diskutovaném rozlišení mezi kategorií zcela překonatelných hříchů a kategorií hříchů, které v tomto životě nikdy nelze zcela překonat. Tento selektivní odpor k dichotomii (pozn. překl.: kontrast mezi dvěma věcmi) v jednom bodě a nikoliv v druhém se však nejeví jako něco zvláštního až do momentu, kdy si všimneme, že prostředek vyzdvihování zákona jako ochrany před nebezpečím zákonictví a pýchy bude fungovat pouze tehdy, pokud bude Wesleyho rozlišení považováno za neplatné a bude odmítnuto. Jen díky tomu, že je měřítko nastaveno nekonečně vysoko, a tudíž smrtelným člověkem zjevně nedosažitelné, může být člověk uchráněn před myšlenkou, že by ho mohl ve skutečnosti dosáhnout – ať už pelagiánskými či polopelagiánskými prostředky, nebo dokonce pomocí Ducha svatého přebývajícího v člověku (pozn. překl.: Pelagius věřil, že lidé se rodí s morálně neutrální přirozeností, která není ovlivněna Adamovým hříchem a tedy nemají dědičný hřích. Podle něj má každý člověk plnou schopnost volit mezi dobrem a zlem bez Boží milosti a hřích je výsledkem svobodné volby jedince, nikoli vrozené lidské slabosti nebo dědičného stavu. Pelagius zdůrazňoval důležitost osobní odpovědnosti a lidské schopnosti dosáhnout mravní dokonalosti vlastními silami.). Zdá se, že strategie je následující: stačí zákon vyzvednout do nekonečné výše a člověk si uvědomí, že ho nikdy nemůže dokonale dodržovat a to ani s Boží pomocí.

Pokračování příště.

-----

1. Paxton, Geoffrey, *The Shaking of Adventism*, Zenith Publishers, Inc., Wilmington, Delaware, 1977, s. 127 a 147.
2. Tamtéž, str. 119.
3. LaRondelle, H. K., *Perfection and Perfectionism (Dokonalost a perfekcionismus)*, Andrews University Press, Berrien Springs, Michigan, 1971, str. 318 a 323.
4. Paxton, s. 136.
5. Paxton, s. 135 a násl.

[[xx]] – označení stránkování původního rukopisu M. Duffieho